

Sygn. akt: I C 264/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Tomasz Cichocki
Protokolant:	sekretarz sądowy Krystian Kuciński

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2022 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko J. M., K. M.

o zapłatę

I. powództwo oddala w całości;

II. zasądza od powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz pozwanych J. M. i K. M. kwotę 10.817,00 (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. akt I C 264/20

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych J. M. i K. M. kwoty 177 714,66 CHF, na którą składały się należność główna (kapitał) w kwocie 157 259,89 CHF i odsetki liczone do dnia 28.02.2020r. w kwocie 20 454,77 CHF. Wniósł także o zasądzenie dalszych odsetek maksymalnych za opóźnienie w wysokości 14% w stosunku rocznym liczonych od kwoty 157 259,89 CHF za okres od dnia 29.02.2020r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanych kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Podniósł, że w dniu 06.09.2007r. (...) Bank (...) S.A. zawarł z pozwanymi umowę nr (...) o kredyt mieszkaniowy N.-H. zaewidencjonowaną obecnie na rachunku nr (...). Kredyt oprocentowany był wg zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę stawki referencyjnej LIBOR 3M i marży Banku - w dniu zawarcia umowy oprocentowanie wynosiło 6,59%. W przypadku niespłacenia części lub całości raty, należność stawała się zadłużeniem przeterminowanym, od którego powodowi należne są odsetki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W dniu 10.09.2008r. pomiędzy N. Bank (...) a pozwanymi została zawarty Aneks nr (...), którego przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia. W dniu 31.01.2014r. (...) Bank (...) S.A. został przejęty przez powoda w trybie art. 492§1 pkt 1 k.s.h. Z dniem połączenia powód wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki przejmowanej spółki. W dniu 05.03.2018r. pomiędzy powodem a pozwanymi została zwarta umowa ugody nr(...)której przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy. Wobec zaprzestania przez pozwanych terminowego regulowania zobowiązań powód poinformował pozwanych o powstałym zadłużeniu oraz o możliwości złożenia

wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz przypomniał o konieczności spłaty pod rygorem wypowiedzenia. W związku z dalszym brakiem spłaty powód wypowiedział pozwanym umowę pismem z dnia 17.09.2019r., wskutek tego całe zadłużenie wraz z należnymi odsetkami i opłatami stało się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, od którego naliczane były odsetki za opóźnienie. Przed wytoczeniem powództwa powód wezwał pozwanych do zapłaty pismem z dnia 15.11.2019r. Pozwani nie dokonali spłaty.

Pozwani J. M. i K. M. wnieśli o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu na ich rzecz.

Przyznali fakt zawarcia umowy kredytu z (...) Bank (...) S.A., którego celem było sfinansowanie budowy domu mieszkalnego w B. oraz spłata kredytu zaciągniętego na zakup tejże działki w (...) S.A. Kwota tego kredytu wynosiła 420 000 zł. Był to normalny kredyt gotówkowy złotowy. Po roku pozwani dostrzegli konieczność dobrania kwoty kredytu i zwrócili się do banku o taką możliwość, tak by wysokość rat nie wzrosła. Bank potwierdził taką możliwość w przypadku skorzystania z kredytu złotówkowego denominowanego w CHF. W związku z tym strony zawarły Aneks nr (...) do umowy. W ocenie pozwanych postanowienia aneksu są nieważne. W ocenie pozwanych aneks nie zmienił waluty kredytu, którą pozostał PLN. Waluta i kwota kredytu zostały oznaczone w umowie pierwotnej. Jeżeli wskutek aneksu kwota kredytu została przeliczona na CHF, to suma rat kapitałowych ze względu na wahania kursowe nie będzie równać się wykorzystanej kwocie kredytu, co jest sprzeczne z naturą umowy o kredyt i stanowi przesłankę do stwierdzenia jej nieważności w brzmieniu ustalonym Aneksem nr (...). Ponadto ograniczając się do lektury Aneksu nr (...) nie da się ustalić kwoty kredytu w PLN ani salda zadłużenia w CHF. Z treści aneksu nie wynika kurs CHF, wg którego należy przeliczyć kwotę 197 777,36 CHF aby ustalić ile wynosi kwota kredytu w złotych. Ponadto z postanowień aneksu wynika, że ostateczna kwota kredytu po zmianie waluty zostanie ustalona 30 dni po podpisaniu aneksu po zaewidencjonowaniu w systemie informatycznym banku. Dalej wskazali, że zarówno pierwotna umowa jak też aneks nie zawierają żadnych postanowień, z których wynikałyby zasady jakimi powinien kierować się bank ustalając kurs PLN /CHF w momencie przeliczenia. W ocenie pozwanych Aneks nr (...) kreuje nowe brzmienie umowy, która jest umową pseudokredytu złotówkowego denominowanego w CHF, w którym kwota kredytu nie jest oznaczona w PLN ani w CHF, wskutek czego powstały stosunek prawny nie stanowi umowy kredytu i jest nieważny na podstawie art. 58§1 k.c. jako sprzeczny z art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 Prawa Bankowego. Podnieśli także, że ani umowa pierwotna ani aneks nie zawierały żadnych postanowień wyjaśniających klarownie zasady, którymi winien kierować się bank, ustalając w swojej tabeli odpowiednio kursy sprzedaży i kupna CHF, wskutek czego mógł je ustalić jednostronnie. Pozbawiało to konsumenta możliwości weryfikacji poprawności ustalenia kursu przez bank. Taka postawa banku w ocenie pozwanych rażąco naruszała interesy konsumenta i była nieuczciwa. Podnieśli także, że natura stosunku obligacyjnego, wyznaczająca granice swobody umów, chroniona art. 353⁽¹⁾ k.c., odniesiona do kredytów, wyklucza akceptację takiej sytuacji, w której skonkretyzowanie zobowiązania kredytobiorcy wobec banku z tytułu spłaty kredytu zostałoby pozostawione w umowie tylko jednej ze stron, w szczególności bankowi jako stronie o silniejszej pozycji i statusie. Pozwani podnieśli także, że postanowienia Aneksu nr (...), w zakresie zmieniającym §1 ust. 1 (...) umowy pierwotnej oraz aktywują stosowanie art. 13 ust. 7 (...), stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾§1 k.c. i nie wiążą powodów. Pozwani nie mając świadomości wad prawnych Aneksu nr (...) początkowo wykonywali umowę w brzmieniu określonym aneksem. W 2012r. nastąpił incydentalny problem w terminowej spłacie kredytu wskutek czego zdecydowali się na zawarcie z bankiem Aneksu Nr (...). W ocenie pozwanych, również ten aneks należy uznać za nieważny, albowiem zmienia on umowę w kształcie uregulowanym Aneksem nr (...), który jest ex tunc nieważny albo ze względu na abuzywność jego postanowień bezskuteczny wobec pozwanych. Co do zasady, nieważność umowy ex tunc pociąga za sobą nieważność późniejszych aneksów do umowy. W 2016r. pozwani ponownie mieli problemy z terminową spłatą całości rat kredytowych. Pozwani nie mając świadomości wad aneksu nr (...) starali się wypracować porozumienie z bankiem, co spowodowało zawarcie umowy ugody nr(...) 05.3.2018r. Warunki ugody w zasadzie dyktował bank, pozwani nie mieli na niego wpływu. Istotnym dla rozstrzygnięcia faktem jest, że zgodnie z §13 ugody nie stanowi ona odnowienia długu w rozumieniu art. 506 k.c. Stąd, w ocenie pozwanych, stanowi w istocie kolejny aneks do umowy z tym zastrzeżeniem, że należy stosować do niego także przepisy KC o ugodzie. Podnieśli także, że zawierając ugodę nie mieli świadomości nieważności Aneksu nr (...) i abuzywności jego postanowień i działali pod wpływem błędu, co do treści stosunku prawnego, stanowiącego podstawę ugody. Podnieśli także, że wobec nieważności Aneksu nr (...) strony obowiązywałaby umowa o kredyt złotówkowy bez denominacji do CHF, niezależnie

czy byłby on oprocentowany jak w pierwotnej umowie czy z niższą marżą przewidzianą w Aneksie nr (...). Na dzień 05.03.2018r. suma kapitału do spłaty byłaby wielokrotnie niższa, ponieważ jej wzrost w PLN wynikał ze wzrostu wartości CHF w relacji do PLN w okresie od 2007r. do 2018r. Niewykluczone, że dotychczasowe spłaty pozwanych realizowane w wykonaniu aneksów nr (...) spowodowałyby nadpłatę kapitału i nie byłyby potrzeby zawierania ugody. Ewentualna niedopłata również byłaby niższa, nie wchodziłaby również w grę spłata tego zobowiązania w innej walucie niż w PLN. Ponadto umowa ugody z 05.03.2018r. nie jest umową wspólnie zredagowaną przez strony, jest oparta na wzorcu stosowanym przez powoda wobec wielu konsumentów. Końcowo podnieśli, że skutkiem nieważności Aneksu nr (...) oraz nieważności lub bezskuteczności umowy ugody z dnia 05.03.2018r. jest to, że strony co do zasady wiąże dalej pierwotna umowa kredytowa z być może drobną modyfikacją, co do wysokości oprocentowania. Pewnym jest, że kredyt nie jest spłacony, ale wysokość zadłużenia pozwanych jest znacznie niższa niż równowartość żądania pozwu w PLN. Brak dowodu, że jakiegokolwiek wierzytelności powoda z tytułu tej umowy były wymagalne. Powód wypowiedział jedynie umowę ugody, która jest nieważna i nie ma podstawy do postawienia całego długu w stan wymagalności. Podnieśli także, że powód dochodzi zapłaty franków szwajcarskich, natomiast o ile pozwani mają jakieś zobowiązania wobec powoda, są one zobowiązaniami w złotych i choćby z tej przyczyny powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Ponadto powód nie udowodnił wysokości i wymagalności swojego roszczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 06.09.2007r. pozwani J. M. i K. M. zawarli z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G., poprzednikiem prawnym powoda, umowę o kredyt mieszkaniowy N. – H. nr (...)07- (...).

Umowa została podzielona na dwie części: A. Część szczególną umowy ((...)) i B. Część ogólna umowy ((...))

W części szczególnej umowy kwota kredytu została ustalona na 420 000,00 zł. (§1 ust. 1 (...)). Kredyt przeznaczony był na finansowanie części kosztów inwestycji, polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego położonego w B., gm. S., działka (...) oraz spłatę kredytu zaciągniętego w Banku (...) z dnia 27.07.2005r. nr (...) na zakup działki budowlanej 295/74 (§1 ust. 2 (...)).

Okres kredytowania został ustalony od 6.09.2007r. do 20.09.2047r. (§1 pkt 4), oprocentowanie kredytu wynosiło 6,59% i było zmienne (§1 ust. 8 (...)), marża banku w dniu udzielenia kredytu wynosiła 1,50% (§1 ust. 9 (...)).

Całkowity koszt udzielonego kredytu został ustalony szacunkowo na 677 142,58 zł, z tego prowizja na 3 780,00 zł, szacunkowa kwota odsetek za cały okres kredytowania na 662 133,58 zł i koszt ubezpieczenia kredytu w okresie przejściowym w kwocie 4 142,47 zł (§2 ust.1 (...)).

Na zabezpieczenie spłaty kredytu została ustanowiona hipoteka kaucyjna do kwoty 630 000,00 zł na kredytowanej nieruchomości (§3 ust. 2 (...)).

Kredyt miał być wypłacony w transzach. Wypłata pierwszej transzy kredytu miała nastąpić nie później niż 30 dni od daty zawarcia umowy (§4 ust. 1 i 3 (...))

Spłata kredytu miała nastąpić w 480 miesięcznych ratach kapitałowo – odsetkowych do dnia 20.09.2047r., do 20 dnia każdego miesiąca począwszy od 20.10.2007r. dla pierwszej spłaty odsetek i 20.10.2008r. dla pierwszej spłaty kapitału (§5 (...)).

Kredytobiorcy deklarowali również otwarcie i utrzymanie przez okres kredytowania karty kredytowej i konta osobistego w (...) Bank (...) S.A. oraz przekazywanie na ten rachunek kwoty odpowiadającej co najmniej wysokości miesięcznej raty kapitałowo – odsetkowej, jak również zapewnienie w dniu płatności środków w wysokości wystarczającej na pokrycie płatności z tytułu miesięcznej spłaty kredytu. W przypadku zamknięcia konta osobistego lub rezygnacji z karty kredytowej bank mógł podwyższyć oprocentowanie kredytu o 0,1 p.p. w dowolnym czasie (§6 ust. 5 (...)).

W Części ogólnej umowy umowa stanowiła, m.in. że kredyt mieszkaniowy N. – habitat udzielany jest w złotych (§1 pkt 1 (...)). Oprocentowanie kredytu ustalane było wg zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej powiększonej o marżę banku (§2 pkt 1 (...)). Stopa bazowa dla kredytów w PLN odpowiadała obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków w stawce WIBOR 3M (§2 pkt 2). Zmiana stopy bazowej miała następować ostatniego dnia każdego 3-miesięcznego okresu obrachunkowego (lub najbliższego dnia roboczego po tym dniu), aż do dnia całkowitej spłaty kredytu, przy czym pierwsza zmiana następowała po 3 miesiącach licząc od dnia uruchomienia kredytu (§2 pkt 4). Marża banku i warunki jej zmiany zostały określone w §3 (...). W przypadku zmiany stopy bazowej lub marży banku, wysokość oprocentowania kredytu miała zmienić się o tyle punktów procentowych ile wynosiła zmiana (§3 pkt 7 (...)).

Niespłaceniu przez kredytobiorcę raty kredytu wraz z odsetkami w terminie lub spłaceniu jej w niepełnej wysokości powodować miało, że należność z tego tytułu stawała się zadłużeniem przeterminowanym. Zadłużenie przeterminowane oprocentowane było wg obowiązującej w danym dniu stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, która stanowiła równowartość czterokrotności stopy procentowej dla kredytu lombardowego NBP i była zmienna w zależności od zmiany stopy procentowej dla kredytu lombardowego NBP (§20 pkt 1-4 (...)).

(dowód: umowa kredytu – k. 6-19)

W dniu 10.09.2008r. pozwani (...) Bank S.A. z siedzibą w G. zawarli Aneks Nr (...), którym wprowadzone zostały zmiany do umowy z dnia 06.09.2007r., tj. zmieniony został §1 ust. 1 w ten sposób, że otrzymał on brzmienie, iż kwota kredytu denominowanego po zmianie waluty stanowi na dzień sporządzenia aneksu kwotę w złotych, stanowiącą równowartość 197.777,36 CHF, przy czym ostateczna kwota kredytu po zmianie waluty miała zostać określona po przeliczeniu wg kursu kupna CHF, podanego w Tabeli Kursów, obowiązującej w banku w momencie zaewidencjonowania w systemie informatycznym banku kwoty kredytu po zmianie waluty, tj. w terminie 30 dni od daty podpisania aneksu. Informacja o kwocie kredytu stanowiącej równowartość PLN zgodnie z kursem CHF z tabeli kursów banku, miała być udzielona kredytobiorcom pisemnie wraz z przesłaniem harmonogramu spłaty kredytu. Zmiany kursów walut w trakcie kredytowania miały wpływ na równowartość kwoty kredytu w PLN oraz wysokość płaconej przez kredytobiorcę raty kapitałowo – odsetkowej.

Zmieniono także §1 w ust. 8-10, w których oprocentowanie kredytu w dniu sporządzenia aneksu ustalono na 3,68167% w stosunku rocznym, ze wskazaniem warunków zmiany oprocentowania określonych w §2 i 3 (...). Marża banku została określona na 0,95% w stosunku rocznym.

Zmiana §1 ust. 13 polegała na ustaleniu stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego w dniu sporządzenia aneksu na 30% w stosunku rocznym, ze wskazaniem sposobu jej obliczania i zmiany jak w §20 (...).

Zmiana §5 umowy dotyczyła spłaty kredytu zgodnie z harmonogramem spłat określonym w §1 ust. 1 pkt 2.

(dowód: Aneks nr (...) – k. 34-35)

W dniu 17.08. 2012r. pozwani (...) Bank S.A. z siedzibą w G. zawarli Aneks Nr (...) do umowy. Jako cel zawarcia aneksu wskazano zapewnienie prawidłowego wykonania zobowiązania kredytobiorców wynikającego z umowy z dnia 06.09.2007r.

Aneksem zmieniono m.in. ilość rat kapitałowo – odsetkowych na 478, odroczone spłatę rat kapitałowo – odsetkowych z tytułu umowy, przypadających za okres od dnia 20.08.2012r. do 20.09.2012r., ustalając, że kredytobiorcy zaczną spłacać ponownie kapitał wraz z odsetkami począwszy od 22.10.2012r. Zmieniono także harmonogram spłat. Dodano do §2 (...) umowy ust. 2a, w którym ustalono, że w przypadku, gdy stawki określone w §2 ust. 2 pkt 1-6 umowy osiągną wartość ujemną, odpowiadające jej stopy bazowe wyniosą 0%. Wprowadzona została także możliwość wypowiedzenia umowy przez kredytobiorcę w przypadku nie zaakceptowania zmian oprocentowania, zmian stawek opłat i prowizji.

(dowód: aneks nr (...) – k. 36-38)

W dniu 31.01.2014r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G. został przejęty przez powoda (...) Bank (...) z siedzibą w W. w trybie art. 492§1 pkt 1 k.s.h. Z dniem połączenia powód wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki przejmowanej spółki.

(dowód: bezsporne, odpis KRS – k. 53-68)

W dniu 5 marca 2018r. pomiędzy powodem i pozwanymi doszło do zawarcia umowy ugody nr(...) Jako przedmiot ugody wskazane zostało określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy (...). W ugodzie ustalono m.in., że na dzień 05.03.2018r. zadłużenie z tytułu umowy wynosiło 182 916,69 CHF z czego z tytułu kapitału 165 308,97 CHF i odsetek w kwocie 17 607,72 CHF (§1 ust. 3) środki objęte ugodą nie podlegają wypłacie (§1 ust. 4), klient uznaje w całości zadłużenie wobec (...) S.A. i zobowiązuje się je spłacić na warunkach ustalonych w ugodzie (§1 ust. 5).

Okres obowiązywania ugody został określony na 355 miesięcy, a końcowy okres spłaty zadłużenia upływał w dniu 20.09.2047r.

Całkowita kwota do zapłaty przez pozwanych została określona na 704 534,00 PLN (§2 ust. 1 ugody). Rzeczywista roczna stopa oprocentowania została określona na 0,90667%. Wielkości te mogły ulegać zmianom w okresie obowiązywania ugody w przypadku zmiany oprocentowania lub niespłacenia rat ugody zgodnie z harmonogramem (§2 ust. 4), który stanowił integralną część ugody.

Ustalono także, że zadłużenie z tytułu kapitału począwszy od dnia wejścia w życie ugody jest oprocentowane wg obowiązującej w (...) S.A. zmiennej stopy procentowej, w stosunku rocznym, której wysokość jest ustalana jako suma stawki referencyjnej i marży banku. Marża banku w okresie obowiązywania ugody miała być stała i wynosić 0,95 punktów procentowych. Jako stawkę referencyjną dla ugody udzielonej we frankach szwajcarskich wskazano zmienną stopę procentową, odpowiadającą stopie procentowej LIBOR 3M. Ustalono także, że zmiana wysokości stawki referencyjnej powoduje zmianę wysokości oprocentowania zadłużenia objętego ugodą o taką samą liczbę punktów procentowych, a zmiana wysokości oprocentowania powoduje zmianę wysokości rat zadłużenia określonych w harmonogramie. Ponadto wzrost kursu walut powoduje podwyższenie raty spłaty i kwoty zadłużenia wyrażonej w walucie polskiej (§3 ugody).

Wpłaty na poczet zadłużenia miały być dokonywane na nieoprocentowany rachunek prowadzony w powodowym banku w walucie CHF lub PLN. Spłata miała następować poprzez potrącenie przez powodowy bank środków pieniężnych z przeznaczonego do tego rachunku (§4 ust. 1 i 4 ugody).

Przewidziano także możliwość wypowiedzenia ugody przez (...) S.A. w przypadku niedotrzymania jej warunków przez klienta, utraty przez niego zdolności kredytowej albo zagrożenia upadłością. Termin wypowiedzenia ugody przez bank ustalono na 30 dni, a w przypadku zagrożenia upadłością na 7 dni. Przewidziano także możliwość wypowiedzenia ugody przez klienta w każdym czasie z jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia. W przypadku wypowiedzenia, po upływie jego terminu, całość objętego ugodą zadłużenia, niespłaconego przez klienta, stawała się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym (§8 ust. 1, 3, 5,6).

Stopa procentowa dla zadłużenia przeterminowanego i wymagalnego z wyłączeniem kwoty należnych odsetek, kosztów, prowizji i opłat została ustalona jako zmienna, odpowiadająca aktualnej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikającej z powszechnie obowiązujących przepisów prawa i na dzień podpisania ugody wynoszącej dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych, tj. 14% w stosunku rocznym (§9 ust. 1 i 2)

(dowód: ugoda – k. 40-42)

Pismem z dnia 22.07.2019r. powód poinformował pozwanych o wystąpieniu zaległości w spłacie kredytu w wysokości 1 564,50 CHF, w tym: 1 356,00 CHF zaległego kapitału, 193,75 CHF zaległych odsetek, 14,75 odsetek od zaległego kapitału i odsetek skapitalizowanych. Wezwał pozwanych do spłaty tej zaległości w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Poinformował m.in., że niedotrzymanie warunków umowy upoważnia bank do wypowiedzenia i umowy i postawienia jej w stan natychmiastowej wymagalności po upływie terminu wypowiedzenia. Poinformował także, że

w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania pisma pozwani mają możliwość złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

(dowód: monity – k. 32,33)

Pozwani nie dokonali spłaty zadłużenia.

(bezsporne)

Pismem z dnia 17.09.2019r. powód w związku z brakiem spłaty zadłużenia wymagalnego wypowiedział pozwanym warunki spłaty zobowiązań, wynikających z umowy nr (...) określone w zawartej z pozwanymi ugodzie. Poinformował, że termin wypowiedzenia wynosi 30 dni i liczy się od dnia doręczenia wypowiedzenia. Wskazał, że zadłużenie wymagalne na datę sporządzenia wypowiedzenia wynosi 1631,54 CHF, z czego zaległy kapitał to 1 622,20 CHF, a odsetki od zaległego kapitału to 9,34 CHF. Wskazał, że brak spłaty zadłużenia wymagalnego przed upływem terminu wypowiedzenia spowoduje, że cała pozostała do zapłaty kwota kredytu wraz z odsetkami i opłatami stanie się przeterminowana i wymagalna. Wskazał, że całe zadłużenie na dzień sporządzenia pisma wynosi: 158 791,79 CHF z tytułu kapitału i 16 750,18 CHF z tytułu odsetek.

(dowód: wypowiedzenie – k. 43, 46)

Wypowiedzenie zostało doręczone K. M. dnia 23.09.2019r., J. M. wysłane przesyłką poleconą awizowaną dnia 23.09.2019r. i wobec niepodjęcia zwróconą do nadawcy 08.10.2019r.

(dowód: koperta przesyłki poleconej – k. 45, potwierdzenie odbioru – k. 47)

W dniu 15.11.2019r. powodowy bank wystosował do pozwanych wezwanie do zapłaty kwoty 173 286,46 CHF, z tego 157 259,89 CHF kapitału, 15 604,34 CHF odsetek zapadłych i 422,23 CHF odsetek karnych.

Wezwanie zostało doręczone K. M. dnia 25.11.2019r. Pozwany J. M. nie odebrał przesyłki poleconej, która awizowana 25.11.2019r. została zwrócona nadawcy 10.12.2019r.

(dowód: wezwania do zapłaty z dowodami doręczenia – k. 48-51)

Pismem z dnia 19.06.2020r., nadanym na adres pozwanego dnia 19.06.2020r., pozwani złożyli powodowi oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli, tj. zawarcia umowy ugody nr 55941/2018 z dnia 05.03.2018r., której przedmiotem było określenie warunków spłaty z tytułu umowy (...) z dnia 06.09.2007r. powołali się przy tym na nieważność aneksu nr (...) oraz zawarcie w nim postanowień niedozwolonych.

(dowód: oświadczenie pozwanych z dowodem nadania – k. 100-101)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo nie jest zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalenia stanu faktycznego dokonane przez Sąd opierają się w głównej mierze na dokumentach przedłożonych przez stronę powodową. Stan faktyczny sprawy był w istocie pomiędzy stronami bezsporny, w szczególności pozwani nie kwestionowali zawarcia z poprzednikiem prawnym powoda umowy kredytu nr (...)07- (...) oraz Aneksów nr (...) do niej. Ponadto nie kwestionowali zawarcia z powodem ugody z dnia 05.03.2018r. Poza sporem był także fakt, iż powodem zawarcia ugody były trudności pozwanych z terminową spłatą kredytu, co ostatecznie spowodowało także wypowiedzenie ugody przez powoda.

Strony nie kwestionowały także zeznań złożonych przez przesłuchanych w sprawie świadków: A. P. (k. 185-191) i A. W. (k. 193-196). W ocenie Sądu, brak podstaw by kwestionować wiarygodność tych zeznań. Wskazane zeznania nie

miały jednak istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, zwłaszcza, iż jak wynika z zeznań, świadkowie ci nie pamiętali okoliczności zawarcia aneksów i ugody z pozwanymi.

Kwestię sporną w sprawie stanowiła natomiast ważność aneksów nr (...) zawartych przez pozwanych z poprzednikiem prawnym powoda oraz ugody zawartej z pozwanymi przez powoda oraz istnienie postanowień abuzywnych w tych umowach, w szczególności aneksie nr (...).

W okolicznościach sprawy, przed przejściem do rozważań, co do kwestii ważności aneksów nr (...) do umowy (...) oraz ugody z dnia 05.03.2018r., tudzież zawarcia w ich treści postanowień niedozwolonych skutkujących nieważnością względnie bezskutecznością wobec pozwanych, należy zauważyć, iż powództwo jest bezzasadne nawet przy założeniu, że wskazane aneksy oraz ugoda nie mają wad podnoszonych przez pozwanych.

W pierwszej zatem kolejności należy wskazać, że zgodnie z art. 354§1 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią. Treścią zobowiązania - w tym wypadku umowy kredytu, jest także oznaczenie sposobu spłaty zobowiązania w czasie trwania umowy i po jej wypowiedzeniu. Z kolei, stosownie do art. 358 § 1 k.c., jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej. Natomiast jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonywana (art. 358 § 3 k.c.).

Jak wynika z powyższego, w polskim prawie cywilnym prawo wyboru waluty w jakiej spełnione będzie zobowiązanie przysługuje wyłącznie dłużnikowi. Wierzyciel nie może przy tym domagać się wykonania zobowiązania w walucie obcej, jeżeli strony nie uzgodniły tego w umowie, bądź dłużnik nie wyraził na to zgody, a brak też przepisu ustawy lub orzeczenia sądowego, będącego źródłem zobowiązania, które by to zastrzegало (tak m.in. SA w Katowicach w wyrokach: z dnia 19 marca 2020 r., I ACa 635/19, LEX nr 3120060 i z dnia 5 lutego 2020 r. I ACa 769/19, LEX nr 2817692, które to stanowisko sąd orzekający podziela, tak też SA w Białymstoku w wyroku z 18 września 2019 r., I ACa 278/19).

Powyższe potwierdza także treść art. 69 ust. 3 ustawy Prawo bankowe, który stanowi, że w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie.

Podkreślenia w okolicznościach sprawy wymaga natomiast, iż ani w Aneksie nr (...), ani w Aneksie nr (...) ani też w ugodzie, strony nie zastrzegły, że zobowiązanie kredytobiorców zostanie spełnione w walucie CHF. Zastrzeżenie takie nie wynika tym bardziej z pierwotnej umowy kredytowej (...), która była kredytem złotowym, przy czym z §11 ust. 2 (...) umowy wynika, że w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej wypłata środków następuje w złotych, natomiast z §13 ust. 7 (...) umowy wynika, że wprawdzie harmonogram spłaty wyrażony jest w walucie, w której kredyt jest denominowany, jednak spłata następuje w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej. Postanowienia te nie miały zastosowania w czasie obowiązywania umowy (...) do czasu zmiany jej treści Aneksem nr (...) i zaktualizowały się wskutek jego zawarcia, jednak nie wynika z nich zastrzeżenie spłaty zobowiązania przez dłużnika w walucie CHF. Zastrzeżenie takie nie wynika również z pozostałych postanowień aneksu nr (...). W szczególności postanowienia Aneksu nr (...) nie zmieniały §1 ust. 1 i 2 (...) umowy pierwotnej zgodnie, z którymi kredyt był udzielany w złotych, a w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, kwota kredytu w złotych zostanie określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany. Nie został zmieniony także §11 ust. 2 (...), ani §13 ust 7 (...). Aneks numer (...) również nie wprowadzał żadnej modyfikacji w/ w postanowień umowy (...). Z kolei zawierając ugodę dnia 05.03.2018r. strony w §2 ust. 1 ugody zastrzegły, iż kwota do zapłaty przez klienta (kredytobiorców – pozwanych) wynosi w dniu zawarcia ugody 704 534,00 PLN, tj. w walucie polskiej. Z kolei w §4 ust. 1 ugody wskazane zostały dwa rachunki do obsługi kredytu: jeden w walucie PLN drugi CHF,

przy czym postanowienie to zostało zastrzeżone na korzyść klienta banku a nie wierzyciela, ponieważ to klientowi banku zgodnie z nim przysługiwał wybór waluty, w której dokona wpłaty na poczet zadłużenia. Nie wynika natomiast z niego uprawnienie wierzyciela (banku) do żądania zapłaty w walucie, do której kredyt był denominowany.

Podkreślenia wymaga także, iż zgodnie z ugruntowanym w tej mierze stanowiskiem orzecznictwa sądów powszechnych i Sądu Najwyższego umowy o kredyt indeksowany czy też denominowany do waluty obcej są w istocie umowami o kredyt złotowy, w których waluta obca pełni jedynie funkcję waloryzacyjną. Charakteryzują się one właśnie tym, że bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy kwotę w złotych stanowiącą równowartość wskazanej w umowie ilości waluty obcej, przedmiotem świadczenia banku jest kwota w złotych i tylko taką może otrzymać kredytobiorca. Wynika to także z treści Aneksu nr (...) i ugody z dnia 05.03.2018r., w szczególności na żadnym etapie realizacji umowy kredytobiorcy nie otrzymali do swojej dyspozycji kwoty w walucie CHF, co mogłoby uzasadniać żądanie zwrotu w tej walucie. W szczególności w §1 ugody, który w ust. 1 określał stan zadłużenia pozwanych w walucie CHF, w ust. 4 jednoznacznie wskazano, że środki objęte ugodą nie podlegają wypłacie, a jak już wskazano, w §2 ust. 1 ugody całkowita kwota do zapłaty przez pozwanych w dacie zawarcia ugody została wyrażona w PLN. Z kolei w Aneksie nr (...), zmieniając §1 ust. 1 pierwotnej umowy wskazano, że kwota kredytu na dzień sporządzenia aneksu stanowi kwotę w złotych, stanowiącą równowartość kwoty podanej w CHF. Aneks nr (...) nie zawierał natomiast postanowień odnoszących się do waluty kredytu. Jedynie w jego §12 znalazło się upoważnienie banku do pobrania prowizji z tytułu zawarcia aneksu, przy czym kwota prowizji również została wyrażona w PLN.

Podkreślić także należy, że w umowach o kredyt denominowany czy też indeksowany wypłata przez bank kwoty kredytu w PLN oraz spłata kredytu w PLN przez kredytobiorcę do czasu wejścia w życie tzw. ustawy antyspreadowej (ustawa z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 165, poz. 984), nie była uprawnieniem stron, ale ich obowiązkiem wynikającym z umowy. Dopiero z chwilą wprowadzenia w/ w ustawą do porządku prawnego art. 69 ust. 3 prawa bankowego, w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie (tak m.in. SN w wyroku z 30.10.2020 r., II CSK 805/18, LEX nr 3123932).

Powyższe uzasadnia, w ocenie Sądu, brak możliwości żądania przez powoda dokonania spłaty kredytu przez pozwanych w walucie CHF, do czego nie uprawnia go żaden przepis ustawy ani też postanowienia wiążących go z pozwanymi umowy kredytu, aneksów oraz ugody.

Odnosząc się do podniesionych przez pozwanych zarzutów, co do ważności stosunku prawnego pomiędzy stronami należy wskazać, że pozwani nie kwestionowali ważności pierwotnej umowy zawartej pomiędzy pozwanymi a (...) Bank S.A. nr (...)07- (...) z 06.09.2007r., w szczególności z uwagi na to, iż był to kredyt złotowy. Kwestionowane były natomiast ważność i skuteczność wobec pozwanych zmian wprowadzonych Aneksem nr (...) oraz ugody z 05.03.2018r.

Odnosząc się do zmian wprowadzonych Aneksem nr (...) z 10.09.2008r., należy wskazać, że zmienił on treść §1 ust. 1 umowy pierwotnej w ten sposób, że zamiast sformułowania „kwota udzielonego kredytu 420 000,00 zł” wprowadzał zapis „Kwota kredytu denominowanego po zmianie waluty, stanowi na dzień sporządzenia niniejszego Aneksu kwotę w złotych, stanowiącą równowartość 197.777.36 CHF (...) przy czym: 1) ostateczna kwota kredytu po zmianie waluty zostanie określona po przeliczeniu kursu kupna CHF podanego w Tabeli Kursów, obowiązującej w momencie zaewidencjonowania w systemie informatycznym Banku kwoty kredytu po zmianie waluty, tj. w terminie 30 dni od daty podpisania przez Kredytobiorcę niniejszego Aneksu”. Powyższy zapis w żaden sposób nie określał zatem kwoty kredytu w złotych w dacie zawarcia Aneksu nr (...). Ustalenie tej wysokości odraczał w czasie, a jednocześnie odsyłał, celem ustalenia zastosowanego kursu, do tabeli banku, która nie została nigdzie zdefiniowana, tj. ani w umowie pierwotnej ani też w zawartym przez strony Aneksie nr (...). Tabela ta, zgodnie z §13 ust. 7 pkt 3 (...) umowy pierwotnej, miała także zastosowanie do przeliczeń wysokości rat kapitałowo – odsetkowych w dniu spłaty raty.

Powyższe wskazuje jednoznacznie, iż celem Aneksu nr (...) było przekształcenie zawartej przez strony pierwotnej umowy o kredyt złotowy w kredyt denominowany do CHF. W ocenie Sądu, zasadnicze postanowienia umowy, w

jej brzmieniu ustalonym Aneksem nr (...), spełniają przesłanki z art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia) i pozwalają na uznanie tak zmodyfikowanej umowy za umowę kredytu bankowego. Znane są bowiem strony umowy, kwota i waluta kredytu (197.77,36 CHF), cel, na jaki został udzielony, zasady i termin jego spłaty, wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany (suma stałej marży i zmiennej stopy bazowej) oraz inne niezbędne warunki wynikające z art. 69 ust. 2 powołanej ustawy. Należy przy tym wskazać, że w aktualnym orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, iż umowa kredytu wiążąca wysokość udzielonego kredytu oraz wysokość jego spłat z kursem waluty obcej, np. franka szwajcarskiego, w tym umowa o kredyt denominowany, nie jest sprzeczna z ogólną konstrukcją umowy kredytu przewidzianą w art. 69 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe (vide - wyrok SN z 2.06.2021 r., I CSKP 55/21, LEX nr 3219740 i powołane tam wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14; z 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14; z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16). Podkreśla się przy tym, iż przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 984), tj. 26.08.2011r., możliwość zawierania umów o kredyt denominowany, jak i indeksowany, wynikała z zasady autonomii woli stron, tj. art. 353⁽¹⁾ k.c. Natomiast wejście tej ustawy w życie, a w szczególności wprowadzenie do ustawy – Prawo bankowe przepisów art. 69 ust 2 pkt 4a oraz art. 69 ust. 3, stanowiło jednoznaczne potwierdzenie takiej dopuszczalności (vide – m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2020 r., II CSK 805/18). Z kolei istotą typowej umowy kredytu denominowanego jest to, że bank udziela kredytobiorcy kredytu w wysokości CHF (czy też w jakiegokolwiek innej walucie), ale wypłata tej kwoty następuje w PLN jako równowartość wskazanej w umowie określonej ilości CHF. Tak więc w przypadku kredytu denominowanego do waluty obcej, kredytobiorca uzyskuje środki pieniężne w złotych, ale wysokość kredytu ustalona jest w walucie obcej, z tym że w momencie udostępniania kredytu czy jego transz, następuje przeliczenie z waluty obcej na złoty według kursu na dzień udostępnienia kredytu czy jego transz (wówczas też bez wskazania, według jakiego kursu czy według ceny kupna czy sprzedaży waluty, z jakiego dnia, wartość kredytu czy udostępnianej transzy, mogła być inna od tej, jaką przewidywał kredytobiorca). Spłata kredytu dokonywana jest w ratach kapitałowo-odsetkowych w PLN obliczanych jako równowartość w złotych polskich określonej ilości waluty obcej.

W ocenie Sądu należy natomiast zgodzić się z zarzutami strony pozwanej, co do abuzywności postanowień Aneksu nr (...) oraz (...) umowy pierwotnej, które „aktywowane” zostały wskutek zmian wprowadzonych aneksem, a odnoszących się do mechanizmu waloryzacyjnego zastosowanego w umowie, tj. §1 ust. 1 Aneksu nr (...) oraz §1 ust. 2, §11 ust. 2 i 3, §13 ust. 7 pkt 3 (...) umowy pierwotnej.

Zgodnie z art. 385¹ k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszając jego interesy, nie są wiążące, jeżeli nie zostały uzgodnione indywidualnie. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem „wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem będą klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść”, przy czym uznanie, że treść danego postanowienia umownego została indywidualnie uzgodniona wymagałoby wykazania, że „konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego”, a „konkretny zapis był z nim negocjowany” (m.in. wyrok SA w Warszawie z 14 czerwca 2013 r. w sprawie VI ACa 1649/12 ; wyrok SA Warszawa z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie VI ACa 1276/11, wyrok SA w Poznaniu z 6 kwietnia 2011 r. w sprawie I ACa 232/11).

W związku ze stanowiskiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), zajęтым w wyroku z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18 na tle wykładni dyrektywy 93/13/EWG, i podtrzymanym tam poglądem dotyczącym natury klauzul wymiany (czyli dotyczących kursów walutowych stosowanych do rozliczeń umów kredytowych), które wprowadzając do umów kredytowych ryzyko kursowe, określają faktycznie główny przedmiot umowy (pkt 44 powołanego wyroku), należy przyjąć, że postanowienia umowy stron w tym zakresie, jeżeli nie zostały

sformułowane jednoznacznie, podlegają kontroli w celu stwierdzenia, czy nie mają charakteru niedozwolonego (art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c.). W przypadku uznania ich za niedozwolone, a tym samym za niewiążące kredytobiorcę, który zawiera umowę jako konsument, konieczne staje się również rozważenie skutków tego stanu rzeczy.

W okolicznościach sprawy brak sporu, że powodowie zawierali umowę jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c. W konsekwencji należało dokonać oceny postanowień dotyczących kursów używanych do przeliczenia zobowiązań stron w ramach umowy, które zostały zawarte w §1 ust. 1 Aneksu nr (...) oraz §1 ust. 2, §11 ust. 2 i 3, §13 ust. 7 pkt 3 (...) umowy pierwotnej. Ich istota sprowadza się do wskazania, że wysokość zobowiązań wynikających z umowy będzie wielokrotnie przeliczana z zastosowaniem dwóch rodzajów kursu waluty. Bezsparnie mechanizm (konkretny sposób) ustalania kursu nie został opisany w żaden sposób, gdyż Aneks nr (...) i umowa w tym względzie odsyłają tylko do „Tabeli kursów obowiązującej w Banku”, która nie została zdefiniowana. Oznacza to, że zgodnie z umową Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty. Ponadto nie ulega wątpliwości, że umowa pierwotna z 06.09.2007r. stanowiła wzorzec stosowany w Banku, natomiast sformułowania użyte w Aneksie nr (...) również zostały sformułowane w sposób odwołujący się do postanowień z tego wzorca. Brak przy tym przesłanek do przyjęcia, że pozwani mieli jakikolwiek wpływ na sposób ukształtowania mechanizmu przeliczania, w szczególności sposób ustalenia kursu waluty używanego do przeliczeń. Możliwość takiej zaprzeczają pozwani w swoich zeznaniach. Natomiast dowody przedłożone przez stronę powodową nie dają podstaw do przyjęcia by postanowienia te były wynikiem indywidualnego uzgodnienia z pozwanymi. Stąd należało przyjąć, że postanowienia w zakresie kursów wymiany stosowanych w Tabeli banku nie były uzgodnione indywidualnie w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c.

W świetle dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych ugruntowane jest natomiast stanowisko, iż postanowienia określające wysokość należności obciążającej konsumenta z odwołaniem do tabel kursów ustalanych jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów, są nietransparentne, pozostawiają pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron. Wskutek tego jednolicie uznawane są za niedozwolone (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14 (OSNC 2016, Nr 11, poz. 134, z dnia 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16 (nie publ.), z dnia 19 września 2018 r., I CNP 39/17, nie publ., z dnia 24 października 2018 r., II CSK 632/17, nie publ., z dnia 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17, nie publ., a także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 października 2019 r., C-260/18, Dz.U.UE.C.2019/413/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18, LEX nr 2626330, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2018 r., II CSK 632/17, LEX nr 2567917, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 sierpnia 2019 r., I ACa 126/19, LEX nr 2728125, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 czerwca 2019 r., I ACa 252/2018 r., Lex nr 2753735, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 7 października 2021 r. I ACa 150/21).

W taki sam sposób, tj. jako niedozwolone, należy zatem ocenić także postanowienia w §1 ust. 1 Aneksu nr (...) oraz §1 ust. 2, §11 ust. 2 i 3, §13 ust. 7 pkt 3 (...) umowy pierwotnej z 06.09.2007r. Takie rozwiązania dawały Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na kredytobiorcę całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości jego zadłużenia przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do rozliczenia spłaty kredytu. Co więcej, taką ocenę zdaje się potwierdzać treść §1 ust. 3 pkt 2 umowy pierwotnej, który wprost stanowi, że ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi Kredytobiorca, wobec czego również to postanowienie winno być uznane za niedozwolone.

Stąd mając na uwadze, art. 385¹§1 i §3 k.c. w zw. z art. 385² k.c. należało uznać, iż wskazane wyżej postanowienia Aneksu nr (...) i (...) umowy z 06.09.2007r. nie wiążą pozwanych.

Ugruntowane jest również stanowisko (vide – m.in. wyrok SN z 11.12.2019 r., V CSK 382/18, LEX nr 2771344 i powołane tam orzecznictwo, w tym TSUE), że postanowienia wprowadzające do umowy kredytu ryzyko walutowe powinny być traktowane jako określające główne świadczenie stron. Klauzule przeliczeniowe związane są z charakterem zobowiązania kredytobiorców, przez co stanowią podstawowy element umowy kredytowej.

Postanowienia dotyczące zasad spłaty kredytu, w tym wysokości rat kredytu i sposobu ich obliczania, także w myśl art. 69 ust. 2 Prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym w dacie zawierania umowy kredytu stanowiły elementy przedmiotowo istotne umowy kredytu. Po ich wyłączeniu z umowy (art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13) utrzymanie umowy nie jest więc praktycznie możliwe. Wylimitowanie wskazanych zapisów przy zachowaniu postanowień dotyczących określenia kwoty kredytu w CHF oznaczałoby, że kwota kredytu powinna zostać przeliczona na PLN, a kredytobiorca w terminach płatności kolejnych rat powinien spłacać raty w PLN, przy czym żadne postanowienie nie precyzowałoby kursu, według którego miałyby nastąpić takie rozliczenia. Nie ma przy tym możliwości zastosowania w miejsce wylimitowanych postanowień żadnego innego kursu waluty.

Mając na uwadze wykładnię dyrektywy 93/13/EWG dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18. TSUE należy wskazać, że w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy, skutkiem tego jest wyłącznie wylimitowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następczo je zaakceptuje. Jedynie w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym. Wyjątek ten obejmuje sytuacje, w której jest zgoda stron na jego zastosowanie oraz okoliczność, że brak takiego zastąpienia skutkowałby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi, co nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie, pozwani bowiem od początku konsekwentnie powołują się na nieważność umowy.

Eliminacja w/w niedozwolonych postanowień Aneksu nr (...) oraz umowy z dnia 06.09.2007r. prowadzi natomiast do konstatacji, iż umowa w kształcie zmienionym Aneksem nr (...) nie spełnia wymogów art. 69 ustawy Prawo bankowe, co z kolei skutkowało musi uznaniem, iż jest *ex tunc* nieważna .

Powyższej oceny nie zmienia także zawarcie przez strony Aneksu nr (...), nie zawiera on bowiem żadnych istotnych postanowień prowadzących do eliminacji abuzywnego charakteru postanowień wprowadzonych Aneksem nr (...). Dotyczył on bowiem w istocie jedynie odroczenia spłaty rat kapitałowo – odsetkowych oraz zmiany ich wysokości poprzez zmianę ich ilości. Stąd konsekwencją ustalenia nieważności umowy po zmianach wprowadzonych Aneksem nr (...) jest także nieważność postanowień Aneksu nr (...).

Z kolei dokonując oceny zawartej przez strony ugody nr (...) z dnia 05.03.2018r., w ocenie Sądu również należy przyjąć, iż jest ona nieważna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że pozwani przystąpili do zawarcia ugody motywowani trudnościami finansowymi w spłacie zobowiązania, wynikającego z umowy zawartej z poprzednikiem prawnym powoda. W świetle materiału dowodowego sprawy brak jest podstaw do przyjęcia by celem ugody było uregulowanie pomiędzy stronami sytuacji prawnej bądź usunięcie niepewności wywołanej nieważnością Aneksu nr (...) czy też abuzywności postanowień umowy z 06.09.2007r. wskutek zmian wprowadzonych Aneksem nr (...). W szczególności podstawy do takiego przyjęcia nie dają zeznania pozwanych w charakterze strony (k. 213v-214). Z treści ugody, tudzież innych przedłożonych przez pozwanego dokumentów oraz zeznań świadków nie wynika także, by taki był cel ugody zamierzony przez powoda. Biorąc to pod uwagę, w ocenie Sądu, należy przychylić się do poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19.06.2019 r. w sprawie I ACa 250/19 (LEX nr 2716967), że również w tej sprawie powód nie może zasłonić się brakiem wiedzy o abuzywnym charakterze postanowień zawartych w Części Ogólnej Umowy ((...)) umowy z dnia 06.09.2007r. Biorąc pod uwagę datę zawarcia ugody, tj. 05.03.2018r. wiedzę tę musiał niewątpliwie posiadać. Brak natomiast dowodu by w dacie zawierania ugody poinformował należycie pozwanych o tym, że klauzule abuzywne w umowie mogą zostać przez nich zaakceptowane i że następczo mogą oni zawrzeć ugode, mającą na celu modyfikację stosunku umownego. Tymczasem prawo konsumenta do uzyskania wiedzy o przedmiocie umowy winno być uznane za jego zasadnicze prawo, a brak tej wiedzy nie może zostać wykorzystany przez silniejszego kontrahenta umowy na jego korzyść. Bank jest niewątpliwie tzw. aktywnym uczestnikiem rynku, dysponującym odpowiednią informacją i wiedzą, czego nie można powiedzieć o konsumentach. Stąd nieposzanowanie sytuacji słabszego uczestnika, jakim jest konsument, należy uznać za naruszenia zasad współzycia społecznego przez powoda przy zawieraniu przez strony umowy ugody w 2018r., co dyskwalifikuje jej ważność z mocy art. 58 § 2 k.c.

Należy zwrócić także uwagę, iż uгода zawierana w 2018r., nie spełniała, w ocenie Sądu, wymogu art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe, obowiązujących w dacie jej zawarcia. Wskazany przepis stanowi, że umowa o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, powinna określać m.in. szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Takich postanowień uгода nie zawiera. Zważywszy, iż zawarta została jako długoterminowa i przewidywała możliwość zmiany kursu waluty (§3 ust. 15), w ocenie Sądu, winna takie uregulowanie zawierać. W ocenie Sądu, zawiera także postanowienia abuzywne w zakresie mechanizmu przeliczeniowego, albowiem w §2 ust. 5 przy przeliczeniu zadłużenia wyrażonego w CHF na PLN odsyła do kursu waluty wskazanego w Tabeli kursów (...), obowiązującej w dniu zawarcia ugody. Brak natomiast dowodu by mechanizm ustalenia kursu we wskazanej tabeli został ustalony indywidualnie z pozwanymi lub chociaż był im znany. Tym samym „grzech pierworodny” zawartej z pozwanymi umowy przez poprzednika prawnego powoda w postaci abuzywności klauzul waloryzacyjnych nie został w żaden sposób usunięty ugodą. Nie zmienia tej sytuacji zawarte w §2 ust. 6 ugody odesłanie do ustawy z dnia 12.05.2011r. o kredycie konsumenckim, które niczego nie wyjaśnia, a jedynie gmatwa kwestię przeliczenia, tym bardziej że w dalszym ciągu nie wskazuje konkretnie jaki sposób przeliczenia i kurs został zastosowany. Przy czym wymieniona ustawa nie ma zastosowania do kredytu pozwanych z uwagi na to, iż jego wartość przekracza limit określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 246). W ocenie Sądu, takie odesłanie potwierdza jedynie stanowisko pozwanych co do braku indywidualnego uzgodnienia z nimi postanowień ugody i jej blankietowym charakterze.

Powyższe również prowadzi do uznania ugody za nieważną z przyczyn wskazanych powyżej, albowiem wskutek eliminacji postanowień abuzywnych brak możliwości ustalenia wysokości zobowiązania pozwanych.

Mając zatem na uwadze wszystkie powyżej wskazane okoliczności, Sąd uznał powództwo za bezzasadne i jako takie oddalił.

O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98§1, §1¹ i §3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca proces jest zobowiązana do zwrotu kosztów stronie wygrywającej. Mając to na uwadze Sąd zasądził na rzecz pozwanych zwrot poniesionych przez nich kosztów opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (10.800 zł).

SSO Tomasz Cichocki